

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre . . . . . 10 lrt — kr.
Félévre . . . . . 5 " — "
Negyedévre . . . . . 2 " 50 "
Egy hónapra . . . . . 1 " — "

Egyes szám ára 4 kr

Felolvasó szerkesztő: **BARTHA MÓR.**

Főmunkatárs: **Dr. KIRÁLY PÉTER.**

Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Hat hónapban heti sorost 5 kr. Nagyobb terjedelmű a hirdetések alkalmán szerinti jutányos áron vetetnek föl. Bélyeg díj minden külön bejegyzésért 30 kr

A Dezsőffy-ügy.

Nagyon helyesen jegyezte meg Bartha Miklós, hogy közéletünk Dezsőffy Emil nékai főszolgabírójával szemben a székelykapcsolt legújabb afférjában a súlypont nem azon a csupán gavallér szempontból érdekes momentumon van, hogy Bánffy Dezső br. adott szava megszegésére csábította-e Dezsőffy Emilt vagy nem?

A gavalléria tekintetei valóban eléggé elhomályosultak a Bánffy-aura alatt arra, hogy döntő jelentőségre ne emelkedjenek a politikai esetek elbírálásánál. Ellenben nem hagyható figyelmen kívül a Dezsőffy-ügy egy másik mozzanata. Az a feletti "élénk érdeklődés" tudniillik, a melyet ez esetről is megállapíthatóan Magyarország miniszterelnöke az általános választásoknál az egyes választókerületnek mozgalmáiról tanúsított. Az ilyenre nincs példa a választások krónikájában.

Bánffy Dezső br. azonban e tekintetben is eltért elődei hagyományaitól. Ő nem elégedett meg a fölszabott szabadelvű párti végrehajtó bizottságok actiójával, nem azzal sem, hogy Jászai Gyula vezetésével a pártot irtó szervezett a miniszteriumban, hanem személyesen is beleavatkozott a választások mozgalmába és a miniszterelnöki állás tekintélyének kockázatásával

egyes emberek preparálására dolgozó kortársáit degradálta magát.

És tette azt a Dezsőffy esetében egy régi idő óta ellenzéki kerület megnyerésére, a hol tehát nem az elfoglalt posztó megtartásának természetes törekvése adta tevékenységére az impulst. És tette az ellenzék egy kevésbé jelentékeny politikusaival szemben, a ki részéről az erősebb támasz veszedelem nem fenyegetett.

Vajjon milyenek lehettek általában azok a választások, a melyeknél a tényleges kormányhatalom vezére egy régi ellenzéki kerület megnyerésére és egy kevésbé hatalmas ellenfél legyőzésére is annyira engedte magát?

Hat bizony Dezsőffy Emil esete igen jellemző fényt vet a milleniumi év választásaira. És ezt a fényt nem homályosítja el az a szellem-idézés, a melyre a Pesti Hírlap legközelebbi számában a Dezsőffy-ügy jelentőségének csökkentésére egy sokat vedlett politikuskunk vállalkozik.

Ez a szellemidéző uri ember az 1869. választásokat állítja pártuzsámba az 1896-ikkal és egy rég elfeledett volt balközépi politikus vádjainak felpiszkálásával akarja igazolni, hogy az Andrassy-miniszterium is csak úgy ludas volt a választási visszaélésekben, mint Bánffy Dezső.

Am ha közelebről megnézzük azo-

kat a vádakat, úgy találjuk, hogy az Andrassy-miniszterium azokban felpanaszolt választási visszaélései valóságos apró tréfák a Bánffy által gyakorlatba hozott eszközökhöz képest.

Mindössze is annyi a konkrét azok között a vádak között, hogy egy választási elnök incorrekte viselkedett, hogy egy pár helyen a katonaság jogosulatlanul alkalmaztatott és hogy bizonyos kinevezések függében hagyásával egy tisztviselői kar tagjaira u. n. „szelid nyomás” gyakoroltatott. — Mi mindéz a Bánffy választási eszközeihez képest!

Avagy tessék mutatni az Andrassy idejéből Kloch bárókat, Tarnocziakat! Tessék adatot producálni arról, hogy Andrassy Gyula, a mint Bánffy Dezső tette, személyesen beszélt meg választási ügyeket a főszolgabírákkal. Tessék bebizonyítani, hogy Horváth Boldizsár, az Andrassy-miniszterium igazságügy-minisztere odadobta személyét és állása tekintélyét a leggyűlöletesebb választási harc izgalmainak, a mint ezt utóda: Erdely Gábor ur tett Jászberényben. Tessék documentummal szolgálni arra, hogy a köztisztviselői állást betöltők egész legioja fellépett a kormány hivatalos jelöltjeül és a tényleg kezében tartott hatalom brutális felhasználásával gázolt végig a választási szabadságon. Tessék példát mutatni arra, hogy az

Déli szél.

A «Debreceen» tárczája.

Irtá: **Herczeg Ferencz.**

Délig csendes, verőfényes időjárás van, aztán egyszerre elsötétedik az égboltozat, a kavargó porfellegetektől. A ház pedig meg-megremeg a forró, délkeleti szélvihar szárnycsapásaitól. A sirocco úgy üvölt künn, mint egy kiszabadult, óriás szárnyas fenevad. Félelmetes erővel rázza meg a kapukat, izzó lehelletével befúj az ablak résein s mivel sehogy sem tud beférkőzni a házakba, a port felkorbácsolja, tova vágat és tehetetlen dühében üstökön ragadja a rémületesen zugó, recsegő fákat.

Hirtelen csend lesz. Az alattomos szörnyeteg talán lesbe feküdt és újabb rohamhoz készül? Nem... A fak nyugodtan ringatják koronájukat, a kertben halk szellő piheg és a ciborvörös égboltozaton fantasztikus felhőlegiók bonulnak délnek, mint a legegő állatok békés vsordája. Honnan jött a szél? Hová tűnt el? Mire pazarolta tombolásának vad erejét? Isten a megmondhatója! Az égboltozat artatlansul mosolyog, min a jó nevelésű gyermek és nem tud semmiről. Szél. Miféle szél? — Talán nem is fujt a szél soha... Talán csak mese volt. A nyári nap izzó ölelésétől albagyadt föld álmodott.

— Az én Annám — mondá Ákos — az én Annám a legderakabb asszonyka, a

kit az Isten megteremtett. Ti csak azt tudjátok róla, hogy csinos, kissé tartózkodó modoru, jóízű és kifogástalan hírvé asszony. Én azt is tudom, hogy okos, mint egy fiskális, gyöngéd, mintha ma is a menyasszonyom volna még, türelmes, jókedvű és feltétlenül megbízható. Ha kedvem volna egyedül körülutazni a világot, akár a sport-kaszinóba, vagy a huszárkaszárnyába is bekvártélyozhatnám, a mellett nyugodtan utaznám, mert tiszta, büszke és hozzáférhetetlen, mint a havas csuca. Hanem azért...

— Hanem azért?

— Néha megesik, hogy hazamegyek este, a rendes órában, ugyanazzal az arccal, azzal a kedvvel és azzal a lelkiismerettel, a melylyel ebéd után eltávoztam. Az asszony leteszi kezéből az újságot és elébe lép, komolyabb arccal és lassabban, mint rendesen...

— Mi újság, kedves?

— Semmi.

— Járt itt valaki délután?

Ki járt volna? Azt hiszi, hogy eltagadnám, ha itt járt volna valaki?

Kissé idegesnek látszik és szomorúnak

— Van valami baja, kedves?

Rám néz, haragosan, min ha a lelkem mélyébe akarna látni, aztán hevesen megrázza fejét s elfordul.

— De Anna!

Most egy olyan kétségbeesett pilantást vetett reám, hogy megesik rajta a szívem.

— Anua, hiszen tudja, hogy szeretem...

— Honnan tudjam? kérdé éles hangon. Azért, mert mondja?

— Kételkedik beonem?

— Mem kételkedem, mert hiszen ugysem tudja rábizonyítani, ha volna is rá okom. A férfiak nagy mesterek a titkolódzásban, mert jó iskolát végeznek, mielőtt megházasodnának.

Erre sem tehet egyebet az ember, mint hogy nevet egyet, bemegy a szobájába s egy kőn, vet keres a szekrényből. Ót perc múlva azonban megjelenik az asszony, sápadt arccal s vörös szemmel.

— Ákos!

— Parancsol?

— Azt hiszem, az ilyen gyerekes jeleknek nem méltók már mihozzánk, Belátom, hogy ma igen kialhatatlan vagyok s azért bocsánatot kerek magától...

— De édes, igazán nem tudom, hogy mi megbocsátani valóm volna... Magam kissé rosszkedvű, de éppen nem kialhatatlan...

Anna leül az ablakba, magam pedig olvasni próbálok. Mikor azonban feléje teved a szemem, megdöbbenve veszem észre azon a néma fájdalom kifejezését. Szenved, mintha tiz tör járna volna át szívét...

Volt már rá eset, mikor egy-egy jókedvű gorombasággal elejét tudtam venni a feivomúó viharnak. Megpróbálok most is. Hozzálépek nevetve.

állami tisztviselők egész tömegeit utaztatták nem egyszer a hetedik vármegyéből egy-egy választási küzdelem színhegyére, a hol a »helyi állomány« a fényes többség biztosítására elégtelennek bizonyult.

Bizony mindenre nem mutat példát a »Pesti Hírlap« érdemes buvárja, a ki pedig egész 1869-ig felhagyta a képviselőházi tanácskozások jegyzőkönyveit, hogy Bánffy bár a választási visszaélések terén egy színvonalra állíthassa Andrassy Gyulával, jobban mondva: azt a gavallér politikust leránczíghassa a dobokai pandur alacsony szintjére.

Nem ugy édes ur!

Bánffy urat e téren is óriási különbség választja el Andrassy Gyulától. Pedig Andrassy-nak egy új közjogi rendszert, a melynek fenntartásáért személyileg is angazsálta magát, kellett védelemmel lennie. A magyar társadalom is függetlenebb volt az ő idejében, mint a lakajok és stréberek mai korszakában. A mellett tételes törvény sem korlátozta a választási visszaélésekben. És még sem ment oly messze, azok után, mint a dobokai pandur.

Az ő idejébe például Lónyai Menyhért pénzügyminiszter megbukott a sátorlaji ujhelyi kerületben, a Lónyaiak önléskében. És Budapest főváros választott három ellenzéki, köztük a véresszájú Csernátoni Lajost, a ki a legádázabb személyi herozót folytatta a Deák-párt ellen. Mert Andrassy Gyulának és társainak volt még érzéke a választások tisztaságára és a parlament függetlenségének nagy érdeke iránt. Anynyira más volt az ő idejében a több-

ségben levő párt közszelleme, hogy Eötvös József br. az akkori kultusz-miniszter nyíltan fel mert szólalni egy piszkos mandátum megsemmisítése érdekében, Szász Károly miniszteri tanácsos létére ismételt szavazott a kormány előterjesztései ellen.

Ezt az időt valóban nem lehet összehasonlítani a Bánffy Dezső korával, a melyben a parlament függetlensége beleveszett a hivatalos jelölések és az incompatibilitások posványába és a választások szabadsága iránti érzetet kiirtotta a parlamenti ellenőrzés alól való szabadulás legnyilvánvalóbb törekvése. Mert Bánffynak ezt a törekvését demonstrálja egyebek között a Dezsőffy ügye is. Demonstrálja azt, hogy Bánffy ur nemcsak erős többséget akart szerezni maga körül, hanem az ellenzéket meg akarta semmisíteni, a reá nézve kellemetlen parlamenti ellenőrzéstől meg akart szabadulni. És ezzel hívta ki maga ellen a Nemezis retorsióját, a mely végre im elkövetkezett és megmutatja, hogy az erkölcsi világrend törvényeit büntetlenül lábbal tapodni Bánffy urnak is csak egy ideig lehet.

V. A.

Városházunk körútja.

Irta: Gondy Károly.

A körmondat, a körmenet mindenesetre régebb, mint a körút, a körkemence, a körkép, meg a körforgó nyomó gép.

A körmondatot is a görög eredetileg körutnak (peri hodo-) nevezték: a szép szavakat füstkarikában görgette. Periodus és circus ugyanaz a latinban.

Fanem et circenses! most is a jelszó; mindenben circus kell és pojazzo. A bohóc az, ki igazán játszva keresi a kenyerét; de

Olyan ijedten, annyi részvétellel néz rám, hogy nem tudok rá haragudni.

— Nincs semmi baj Anna! Szeretném azonban, ha okosan beszélne egymással!

— Szóljon! Mit akar? Mit tegyek?

— Ne beszéljünk többet erről a dologról egy szót sem. Akarja?

— Egy szót sem!

— Rendben vagyunk.

Még egy aggó pillantást vet rám, azután eltűnik és behozza a teámat. Mialatt a cukrot kavarom, szerető és felénk figyelemmel kíséri minden mozdulatomat.

— Miért reszket a keze? — kérdi egyszerre.

— Az én kezem! Hogy is ne?

— És a hangja! Ideges!

— Dehogyan vagyok ideges! Tudja, hogy nincsenek idegeim, vagy ha vannak, hát telegraf-drótból valók.

— Maga nagyon ideges, ismétli határozott hangon.

— Ha éppen kívánja, hát ideges vagyok.

— Ugy-e az én jelenlétem teszi idegessé.

— Edes barátom, térden állva kérem, fogja rám, hogy ideges vagyok, mikor maga az a legnagyobb mértékben.

Anna elhallgat, de a szemébe lassan könnyek szivárognak.

— Mi baja már megint?

— Nekem semmi bajom, Ákos, de maga —

— Ezer ördög, de ismétlje, hogy ideges vagyok, mert igazán tombolni kezdek, míg kényszerzubbonyt nem adnak rám!

Elsápad, elhallgat, meglapul a kerevet sarkában és nedves szemmel néz rám. Aztán az ajkát kezdi harapdálni és én tisztára látom, hogy öt perc múlva oly rettenetes z-

a legtöbb lekenyerezve üzi a játékát, mi aztán new kelt annyi derűtséget, mint a tisztelt belisztelt.

Maholnap nincsen ingatlan, de annál több az ingetlen; minden ing-leng, ha már a kőalap is billeg. Mire táblázunk, ha tengelyen viszik Pircsre a városházát?!

A t. Közlöny régen közölte rajzban is azon sensatiós actust, a mint Amerikában egy három emeletes szállodát az utca vonalába elmozdítanak. A gázsz induló alatt a rettenhetlen yeenkik az erkélyeket sűrűn el-lepték, mint egy jelét adva már akkor is, hogy ők bizony egy cseppet sem fének a mozgó falaktól és a spanyol fal tetejében el-szitták a Brittanikát. Hispania a kised ki-rálynéval nem szült nagy pánikot.

Mi magyarok még nem vagyunk annyira, mi nem mertük a Draché palotát a Kossuth utcában kockáztatni, hogy kő kövön ne maradjon.

De mi debreczeniek nem vagyunk magyarok sem avarok, mi már előbbre vagyunk mint a fővárosiak; nálunk a városháza mint vásári bódé egészben mozgatható; kerekken jár, nagy a kilátás, hogy frontba kommandirozzák a mártir székházat.

Megvan különben már eléggé hurezolva a városházunk, még csak egy lökés kell, hogy hazafisága első helyen legyen betáblázva. Nem csoda, ha oly vitéz a főispána, ki a nevében is hordja a kardot.

A körútja a mit tesz a városház, az nem olyan nászút féle, mert régi házaz és szörnyű civakodó. Ez sem feltűnő, ha oly matróna ez a polgármestere. Szörnyű ház-sártos, bakafántos elemek járnak ott az elemit, a minek a nagy publicum issza meg a levit.

A főmérnök már a 4-dik helyre teszi le a városházát, és ott állunk a város terével, ha nem is a tervével, ahol a mádi zsidó, avval a kis különbséggel, hogy most per buzera lökjük a 60 ezer frtot, mert nem mertünk annak idejében a 400 ezer frtos cifra damájak a szemébe nézni, igaz, hogy ez lábig vetkő-zött volna.

De hát a szemérmes Putifárok meg a kufárok most szemlesütve beérik, ha a régi

vatar fog kitörni, a melyhez hasonlót még nem látott a nyolczadik kerület. Isten látja a lelket, nem vagyok brutális ember és szeretem Annát, de azért mégis eszembe jut a példaszó, hogy az asszony verve jó.

— Még egy uolsó kísérletet tesznek; eleje harangozok a közeledő zivatarnak.

— Anna, én azt hiszem, legjobb lesz, ha őszinte leszek. Az én kegyetlenségemnek tényleg van valami oka. Nagyot vétettem maga ellen!

— Mi az? kérdi mohón.

— Igazán szégyelem bevallani. Megint kártyáztam.

(Hazugság, mert nem játszottam.)

— És — vesztett?

— Vesztettem. Sokat, nagyon sokat. El akartam titkolni, de magának olyan éles szem van.

Az asszony arca egyszerre elváltozik. Most már csupa nagylelkűség, csupa gyöngédség és csupa szelid bánat.

— Edes barátom, nem akarom szemrehányásokkal illetni, — de hát miért teszi azt?

— Hjah, a szenvedély!

Az asszony most már csupa bizelgés, tapintat és nagylelkűség. Egy bűnöst lát bennem a kit nem szabad megalázni, hanem a kit föl kell emelni, a kit gyöngédségével meg kell szégyeníteni. Ha neki megbócsátani valója akad, akkor elemében van. Az okos nagylelkűség dolgában ő utólrhetetlen speciálista.

Mikor aztán megtudja, hogy az összeg, mit állítólag elvesztettem, nincs akkorra, hogy megzavarhatná a háziköltsegtétele egyensúlyát, patyolat jókedv vesz éróit rajta. És én akkor már nem is kérdem, hogy honnan jött a vihar és merre ment! Vihar! Miféle vihar? Talán nem is volt soha. Talán csak mese volt.

— Anna! megbolondultál?

— És ha erre nem válaszol, akkor: Mi bajod te léha!

Rám néz, megragadja a karomat, aztán egy szenvedélyes mozdulattal a vállamra veti a fejét és elkezd zokogni, göresösen és hosszsan, hogy résztvevő, meleg borzongás fut végig a hatamon.

— Szegény barátom!

— Mert volnék én szegény?

— Sajnálom magát, hogy ilyen felesége van. Magának egy léha, jókedvű asszony kellett volna, a ki mulat és magát is mulatja — és nem ilyen hőbortos, mint én... Egy pár pihenő órája marad csak a munkája után, azt is elkészeritem a rögeszméimmal, . . . Megcsókolom és megnyugtatom.

— Ne beszéljen vadakat, Anna. Nekem nem kell másféle feleség, csak maga. Így szeretem magát és ilyenek. Tehát, a mit akar, nevetel vagy sirhat, azért csak szeretem...!

Anna ekkor kibontakozik karjaim közül és büszkén néz végig.

— Lásd, Ákos, maga nem becsül engem semmire! Maga engem hülyének vagy gyermeknek tekint, a kit nem lehet komolyan venni és akinek nem lehet ellenmondani... Hízlegésekkel és csókokkal akar megnyugtatni mint a nevetlen gyermeket...

— Jobb szeretné, ha durva volnék?

— Jobb szeretném, ha őszinte volna. Maga játsza a nagylelkűt, edes barátom öröt vesz ellenvetésén és megcsókol. Mire való ez?

— Az ereimben vér van és nem limonádé... A vérem forni kezd és fejembe száll... Az asszony élés szeme azonnal észreveszi hogy komolyan dühös vagyok s ijedten a kezem után kap.

— Istenem, csak ne haragudjék! Megbántottam? Ostoba voltam? Szegény Ákos!

dámának tunikát akasztanak. Így legalább a passiv hátulja is jobban mutat és mi több: a Frics nyomdája is jobban támogat.

Csillagot rakok, mert nem jó a Napot tovább égetnem... majd elvezetne nagyon a fekete festekbe, a kulimázba.

Consummatum est! Megtörtént a minék nem lett volna szabad megtörténnie... a városházat minden tilalom dacára bontják... a halottak napján mérték az első kalapácsütést a rabok kapitoliuma fejére!... A végfeloszlás napján kezdődött a szomorú tény megvalósulása. Memento mori!

November és építkezés?! — Igen köd és homály kell a városi munkákra, temetésre való idő, kriptát bontanak. Temetésre szól az ének... a városi sírboltjába 64.000 frtot kísérnek. Aczel elől a lunerátor; Dobieczy tartja a halotti beszédet, és 45 tanacstalan kiseri a korán megboldogult összeget.

A városi tanács szörnyű takarékos; mint a szegény családapa inkább egyszer temet mint hosszasan neveltet. Rendszeresen dolgoztat, mikor felére lezúll a nap és vele a napszám; akkor midőn a munkás is fázik a munkától és okos ember már nem dolgoztat.

És ha oly olcsó a napszám, valjón miért oly drága minden a végén?... Hát bizony a vállalkozók nem ingyen adják a voksukat, ezek a megtakarított fillérek. Hát az inzellerek?... Azok sem mondják, hogy: kérek.

Novemberben javában foly a kövezés, persze csupa hománus szempontból. A szegény flaszterozót kimélni kell a napszúrás ellen, elég szomorú példa reá Mahlmeister és fia szomeru esete. Ilyenkor a fagyos göröngyre hányják a követ és így lazítják a jó alapot az örökös munkára. Így esik az, hogy mindig egy helyen a piac körül köveznek, de a többi kerület utcai nem gen következnek.

De hogy a körutóiról ne térjek az Ahasverus (a has verus) városházra vissza térek.

De hol is, merre van a tulajdonképeni városház? Három is van, a negyedik most készül, — valjón hol is fog megállapodni?...

A mi régi, 50 év előtt készült székbá-zunk, nem azért készült bővebbre, hogy a felesleges helyiségeket örökre bérbe adjuk hanem annak idejében ha mi a városi sze mélyzet és annak igényei elhelyezkedhessék kényelmesen benne. De még a szegény adó-fizető polgárnak is jó esne; ha a terhes adó-ját úgy valahogy földszinten s ne az emeleten letehetné.

Igen ám, csekély a földszint igen szé- pen jövedelmes, és a nyomda deficitet szépen fedezi. Másrészt a boltosok mily oszlopos tá-maszai a közgyűlésnek és még hozzá a nyom-dászok, mily biztos szavazatok; hát ha még a régihez az új tornyos fedelzöt is hozzáfű-zik?!... a sok bolt, a sok bérló, ah! mily igézö!!... és meggyözö!!...

A bérleti özönnel mint a vakondok ki-szörült a hivatal: az emeletre menekült. De itt a holt fák és szer-kesztői a knák nem kevésbé fe-szélyeznek: a város idegen helyre szorult, kibérelte a Hungariát ő megkezdte benne az az extra Hungaria vitá-t. Hát leghelyesebb is a feketét a házban szüröcsölni mennyi idő spórolás!

Weichinger, a kávé itt az alpolgármes-ter, ki nemcsak kisvasuti állomásról, de a biczikli kikötőről is gondoskodott, otthonos vendégei számára, Megállj, hó! itt a második városi fogadó!...

Nyolcz ezer forint egy fogadóért! No ez még is sok! Egyet gondoltak és három lett belőle. A Varga szin helyén áll már a har-madik megálló; persze ez már semmibe sem került, ez csak a községi pótadóból telt, ... csak nem gondolják, hogy a nagy kölcsön-ből?!

Hej! jó nagy spongya ez a községi adó alap! viszi a sarat a kultur-szekér ke-rekeiről. Majd meglátják, ha még vagy 30 évig ily vastagon fizetjük, mi minden nem készül.

A színháznak is mily védszrányakat adott. Spongyát egyelőre, csak e kettőre!

Debr. czen legpiszkosabb ut. áj vetté fel a Simonffy nevet. Ebben bizony nem igen nyilvánul ettiket, sem keresztíui szerete. Most az eleje za új városházával helyre üti a csor-bát: mint a disznó a varjut viszi a hátán a tornyát. Azért úgy messziről, oldalvást muta! a kelepes épület, kináltatja magát mint a jó kenyeres torta szelet. Azt mondják, hogy bér-lettel már tul van jegyezve: Galiciából hoz-zák a sok vásznat bele.

No most mi lesz?! Nincsen semmi baj; megyünk vissza, ahonnan kiindultunk: «Tóled jönnék, Te hozzád száll vissza minden gon-dolatunk!» — Innen most már egy tapodtat sem! Isten engem úgy segeljen!

Vissza! legyen úgy, hogy régen volt, hogy ne legyen... Ha a miniszter velünk, ki ellenünk?! Ne bakafantokodjatok, csak azért is építünk... elég, ha ti fizetitek.

De nem addig van a tisztelt Aczel ur. Mi lesz akkor, ha ezt a negyediket is kéri valami balesetek ellen biztosító, vagy gyáros elefánt vagy ló védjeggyel? Mi lesz?... kiadjuk és építünk ötödiket a városi istálló helyébe. Feloszlattuk a czifra ménest, úgy is sokba fáj a városnak; ennek az arán építünk. De még minek az ötös fogatnak ez az óriási telek, ami megér vagy százezer forintot, ha az Áron Miksa telkéért adtak betevener frtot. — Aztán hova sülyedt a sz. k. mén büszke fejtartása, ha már kellne nek-nek befogatnak, meg Kossuth Ferencnek ki-fogatnak és Thalynek 15 év óta csak nyeri-tenek; mi polgárok pedig ezer örömmel hordjuk őket a szenvedő haza meleg hord-ágyán!...

Nem tréfálok, ha összegezem a mondá-saimat, hogy: ha egy fehér ló-ból lett a vármegyeháza, miért ne lehetne a nagy ló-állománnyól városháza?...

Kertész uram! Komolyan bontanak; nem látja, hogy két ember a tetőn hogy készíti elő a nagy négyülésre a talajt? No nem baj, a nagy Kossuth is a Collegiumban beszélt; legyen a fia: az öreg echója, elvisz az minket majd a szabad, önzetlen és öntet-len Hortobágyra!

Memento mori! hol tévelyeg nagy szel- lemed öreg Kossuth!?!... Hát Te Szathmáry Sándor mit akarsz? talán Szabó Józsefet keresed itt a romokban?...

Ah! az öreg Kapéczy is simítja ősz sza- kálát... mintha beszélni készülne, egyet lők a pápaszemen... mar mereszti szemét... a két kőmives is veszi nesztét és megáll nyugod-tan a létrán.

Már közeleg... és egy alvó rab felé tart. Telt pálinkás poharat szorit reszkető jobb kezében, míg baljában Dobost költi kevényében. Egyszerre csak mint a szivar-gyár gőzharangja megdördül az ősz basszus hangja:

— Igyál Gábor! — így szólja — nem vagy te még egészen elvetemült... sajnállak fiam... kocczintot'am én már nagyobb zsi-ványokkal is... — (el.)

Amulatában a két kőmives a létráról legördült.

A Dreyfus-ügy.

Soha világerdekű pörben nem állott oly gyakran egymással szemben az emberi érzés és a hivatalos jogszolgáltatás zordonsága. A Dreyfus-pör megható jelenetekben bővelkedett, olyan jelenetekben melyek ennek az emberi érzésnek és a hivatalos judikaturának össze-zördülését megdöbentően illusztrálják. Négy év óta sok kötet regényre való epizód játszó-dott le e pörrel kapcsolatban, olyan epizódok, amelyek átmennek a jog, a katonaság, a po-litika, az irodalom történetébe. A Dreyfus-pör meghagyja nyomait az egész francia fin de siècle élet történetében.

Ma ismét mélyen meghaó részleteket hoz nekünk a táviró Párisból. A mottó ez: Dreyfus haldoklik. Nem kell ezt a szót fizikai-lag venni, mert hisz a francia gyarmatmi-niszter roppant hivatalosan jelenti, hogy

»Dreyfus egészsége jó.« A szegény fogoly hal-doklása morális haldoklás. Négy év keserves száműzetése alatt lassan maga metszegette el a szálakat, amelyek a világhoz kötik. Hiába kiáltot'a át a tengeren unos-untalan, hogy ártatlan. Nem hallották meg. Egyedüli vigasza az volt, hogy családjának irogatott olykor-olykor. Most a megtört ember letargiájával el-taszítja magától ezt a vigaszt is. Semmi, semmi néki immár az éle', nincs érdek, ami a világhoz kötné. Magá an érzi a szeretetnek azt az áramát, amely átnyul tengereken is. De úgy veszi magába, mint egy haldokló a feléje nyújtott virág illatát. Haldoklik s örök-ségül hagyja a becsületét a francia vezér-karrá, nevezetesen Boisdeffre urra.

Oh, ha tudná, minő vihar sepepte el azt a jeles generálist és még néhány kollegáját és egy pár kormányt.

Sokáig már nem kell várakoznia, a re-vizió folyamatban van. Csak ne találjon a felmentő ítélet egy hűlő holttestet az Ördög-szigeten. — A tragédiának ekkora pátho-szára nem érett meg az a néhány gazember, a ki ezt a bűnt kitervezte és végre is haj-totta.

Haldoklom

Páris, nov. 13.

A havas-ügnökség főnntartással közli egy alkalmi levelezőjének azt a tudósítását, hogy Dreyfusné pénteken a gyarmatügyi mi-niszteriumba ment, hogy megkísérelje, nem lehetne-e férjének, minthogy valószínűleg visz-szatér, meleg ruhát küldeni. Lépését megta-gadták s azt mondták neki, hogy a kor-mány, ha szükséges lesz, megteszi a kellő intézkedéseket.

Midőn Dreyfusné hazajött, azt az értesi-tést találta otthon, hogy menjen még egyszer a gyarmatügyi miniszteriumba, bol fölolvasták neki férje épp akkor érkezett levelét, amely-nck ez a veleje:

Öt esztendeje kérem Boisdeffre tábor-noktól pöröm revizióját, Nem kapok vá-laszt. Értem, hogy minden faradozás hiá-bavaló. Elhatároztam tehát, hogy senki-nek sem írok többet, még családomnak sem. Erőm végét járja, haldoklom. Fran-cziaország nagylelkűségére bízom, hogy emlékem rehabilitálja.

A levél fölolvastása után Dreyfusné en-gedelmet kért arra, hogy férje megmentésére táviratilag közölhesse vele a semmitoszké itéletét, vagy tegye meg a miniszterium. Ezt a kerelmet is megtagadták. Dreyfusné azután megkérte családjának egy barátját, hogy tegyen még egy utolsó kísérletet a miniszter-elnöknél. Dupuy ugyanolyan választ adott, mint a gyarmatügyi miniszter. A Dreyfus-család ügyvédei erre elhatározták, hogy sür-gősen megkeresik a legfelsőbb törvényszéket, hogy a pör revizióját elrendelő ítéletet közöl-jék Dreyfusszal.

Páris, november 13.

Reinach József a következőket mondja el Siécleben:

Dreyfus szept. 24-én megható levelet irt a guyanai kormányzóknak; levelében el-mondta, hogy már hónapok előtt irt a köz-társaság elnökének és a vezérkar fejének, Boisdeffre tábornoknak s arra kérte őket, hogy kezdjék meg a reviziót; ezekre nem kapott választ; élve szakították ki az élők sorából. Még egyszer fog irni a köztársaság elnökének és Boisdeffre tábornoknak s azt a kérést hagyja nekik örökül, hogy gyermekei-nek és feleségének becsületét mentsek meg; ő maga nem fog többé családjának irni. Ez lesz a dolog vége.

Reinach azután azt mondja, hogy mult csütörtökön a gyarmatügyi miniszteriumnak egy hivatalnok Dreyfus-nának elvitte ezt a levelet. Brisson megígérte, hogy mihelyt fogja Dreyfust. Már most Dreyfusné azt ker-dezte Dupuyról, vajjon a mostani miniszterium beváltja-e az előbbi kormány ígérteit, Dupuy azt válaszolta Dreyfus-nának, hogy a férje

még semmit sem tud a revizióról. Dreyfusé már most arra kért engedelmet, hogy ő maga telegrafálhasson férjének. Dupuy megtagadta a kérelmet s ezt azzal okolta meg, hogy hivatalos jelentések szerint Dreyfus egészséges.

Picquart.

Páris, november 13.

A Figaro jelteti, hogy Picquart ezredes szerdán vagy csütörtökön. Zurlinden és Chanoine kihallgatása után azonnal kihallgatják. Fogságát nyomban a semmitőszék előtt való megjelenése után megszüntetik.

Páris, november 13.

A Rappel tudni véli, hogy ha Picquart ezredes nem bocsátják szabadon a kormányt meg fogják interpellálni az egész Picquart-ügyről.

Páris, nov. 13.

Loew semmitőszéki elnök értekezett Morn rd, Labori és Demange ügyvedekkel, azután elhatározta, hogy a tanuvalomásokat közölni fogja Marnarddal, melyet Zurlinden és Chanoine volt hadügyminisztereket kihallgattak.

Külügyminiszter és nagykövét.

Páris, nov. 13.

A Gaulois abbéli reményét fejezi ki, hogy Delcassé külügyminiszter csak a maga nevében járt gróf Münster párisi német nagykövetnél, mert különben a miniszterium és a lapok között olyan összetűzés támadna, amely a kabinetet súlyosan kompromitálhatná.

A Figaro tudni véli, hogy gróf Münster úgy nyilatkozott, hogy Franciaországot el akarja hagyni. A nevezett lap nagy dicsérettel szól gróf Münster és leánya jelleméről s azt a nevet fejezi ki, hogy Delcassé külügyminiszter eljárása hasznára fog válni Franciaország politikai érdekeinek üdvös leczkéül fog szolgálni azoknak az újságíróknak; akik eddig vigyázatlanok voltak.

Az Aurore azt mondja, hogy Delcassé-nak semmi esetre sem volt kötelessége, hogy valamelyik lapért a felelősséget elvállalja. A Rappel ellenben azt mondja, hogy ez a lépés szükséges volt.

Táviratok.

Uj vasutvonal kiépítése.

Bécs, nov. 13. A képviselőház elnökénél dr. Fuchs elnökielte alatt ma népes értekezlet tartott, amelyen elhatározták, hogy a kormányt sürgősen fel fogják hívni a Tauern-Pridil vasutvonal kiépítésére, amely vasut altal Triesttel a legolcsóbb és legközelebbi összeköttetés létesíthető.

Külügyminiszterium köréből.

Berlin, nov. 13. Szógyény Marich nagykövét szabadságáról visszaérkezett és átvette a követség teendőinek vezetését.

Czáfolat.

Madrid, nov. 13. A Fabra-ügynökség azt a hirt, mintha a berlini spanyol nagykövetnek Madridba érkezte a német császár idejöttével lenne összefüggésben, — megczáfolja.

Hódolat György herczegnek

Canea, nov. 12. A felkelő vezerek megígérték, hogy György herczeg ideérkezte alkalmával, amely már a legközelebbi napokban várható, a fegyvereket lerakják. A lakosság ünnepélyeket tervez a polgármester a tengerpartok óhajára 4000 frankot utalványozott a költségek fedezésére.

Nemzetország lázadása Havannában.

Mad. id., nov. 13. A Fabra-ügynökség jelenti Havannából, hogy a nemzetország két százada fellázadt és fizetésüket követelték. Aulas tábornok lefegyverezte és egy kaszárnnyába záratta őket.

A Fasoda-ügy.

London, nov. 13. A volt külügyi államtitkar Prey, tegnap Washingtonban beszédet tartott, a melyen Salisbury álláspontját a Fasoda ügyben helyeselte. A mi pedig Egy-

tom megszállását illeti, időközben a helyzet ott olyként alakult, hogy a csapatok visszavonása most már azért is lehetetlen, mivel akkor a régi zavarok újból kitörnének.

Reformok Törökországban.

Konstantinápoly, nov. 13. Mint a »Yıldiz« körökből hírlak, nagy reformtervezetek vannak kiállításban, mely az összes nemzetek lakásait ki fogja elégíteni.

Tegnap a szulán Calice osztrák-magyar nagykövetnek megígérte, hogy a reformjavaslatok 8 napon belül nyilvánosságra jutnak.

A német császár pohárköszöntője.

Konstantinápoly, nov. 13. A német császárnak Damaszcusban tartott pohárköszöntője a szultánt oly örömmel föltötte el, hogy elhatározott, hogy a pohárköszöntőt hivatalosan közölni fogják.

Dreyfus meghalt.

Páris, nov. 14. Debr. ered. táv. A Havas ügynökségnek jelentik Goltmarból, hogy Dreyfus meghalt. A francia kormány nem tud róla semmit. Halálának hírére Dreyfus apósa sem hiszi. A Havas ügynökségnek ezen szenzaciós hírt rendes tudósítója küldte.

H I R E K.

Nyilatkozat.

A »Debreczeni« október 29-én megjelent 248-ik számának mellékletében »Ügyvéd és Orvos« czimén egy cipes tollal írott cikk került a nyilvánosság elé, melyben a szerző az ügyvédi kar tekintélyét és erkölcsi reputációját kíméletlen modorban és visszatetszést provokáló hangon támadja meg, hivatkozván egy tragikus esetre, melyben egy ügyvédet föbbe lött egy anyagilag tönkre jutott könyveműen gazdálkodó földbirtokos; ebből a számalomra méltó esetről vonja le szerző kíméletlen modorban következtetéseit és mond ítéletet a társadalom legintelligensebb és legtisztelietreméltóbb osztálya az »Ügyvéd és Orvos« felett.

E cikket egy könyvomatos folyóirathól én vettem át és én közölttem azt le é-lap hasabjaiban is. Szerzője e cikknek »L.« ur, a kinek, hogy mi legyen a teljes neve és hoi legyen hazája — magam is kíváncsi vagyok rá.

A cikk leközlése alkalmával a szerző nevét takaró »L.« betű sajtótévedésből hagyta ott ki.

Szerző nevét pedig megtudni úgy tapasztalom, hogy rajtam kívül mások is kíváncsiak.

Felkérem tehát mindazokat, a kik érdeklődnek a szerző kitétele iránt, szóljanak hozzá az általa pesszimistikus egyoldalúsággal nyilvánosság elé dobott kérdéshez. Ez sokkal helyesebb és humanusabb eljárás lesz akárki részéről is, mint annak a gyanúsításnak a hangoztatása, mintha a kérdéses cikket én irtam volna.

Ezt a gyanúsítást bárhonnán származék is, az előadottak alapján méltó fölháborodással utasítom vissza.

Végül még azt kívánom tudtára adni mindazoknak, a kiket érdekel, hogy ez a lap, társadalmi kérdések pró et contra megvitatására a közönség s a közérdek szolgálatában áll s nem is helyezkedhetik itt soha a merev egyoldalúság gyereks álláspontjára, ha rendeltetésének nemes tudományban existálni kíván — mert a társadalmi kérdések szerezintem sok tekintetben helyi érdekű családi

perpatvarok jellegével bírnak, a melyek minél üdvösebb megoldásához sohasem tudhatni, hogy kinek az agyában szülemlik meg sok jónak a magvát magában rejtő eszme.

Csakis politikai tekintetben nem engedhetünk senki szép szemeiért a 48-ból!!

Dr. Király Péter s. k.

* A főiskolai zenekör hangversenye.

A főiskolának legfiatalabb egyesülete, mely csak nemrég első közreműködése alkalmával is élénk tanujelét adta életképességének, e hó folyamán a város háza nagyteremben érdekesnek ígérkező hangversenyt rendez. A vezetőségnek minden igyekezete oda irányul, hogy a programpontok válogatottságával a közönség minden igényének eleget tehessen. A zongora ötös egyszámban fog szerepelni. Az egész zenekar három számban, melyek között előadásra kerül Bajicz Jh.-nak egy igen sikerült ouverturája. Magyar darabokkal is fognak a közönségnek kedveskedni. S ha még hozzá vesszük, hogy a szintársulat jeles művészei, kik mindig oly dicséretes jóindulattal iparkodnak az ifjúsági ünnepélyek fényét szereplésükkel emelni szinten megígérték közreműködésüket. Valószínű és remélhető, hogy a hangversenyt szépszámu közönség előtt fogják megtartani.

* Személy hir. Stefánia főhercegnő reggel Münchenből Regensbruggba utazott.

* Jubiláló malom. Az Istvánmalom e hónap 15-én ünnepli fönnállásának 50 éves jubileumát. Ez alkalomból diszközgyűlés lesz a munkások megvendégelésével: a jubileum emlékére pedig a malom nagyobb alapítványokat akar tenni önálló malomipari szakiskola föntartására, amelyhez az összes malmok és a kerésk. min. támogatását kéri. — nemkülönben több köz- és jótékony célra. Az ünnepre meghívják báró Dániel Ernő minisztert és Schmidt államtitkárt is.

* Akit ketten is megverték. Uj Pálnak hívják azt a szerencsétlen fiótást, ki kétszer egymásután szerzett szomorú tapasztalatokat arról, hogy a botnecskák sétálásra hanem egyéb s epen reá nézve kíméletlen mütét végrehajtására is alkalmas. Tegnap este valami Varga István nevű foglalkozás nélküli csavargó minden ok nélkül reárontott s alaposan elverte. A csavargó azután egy jól elvégzett tett felett érzett meglepéssel elűnt az éj homályába.

Ugyancsak ez az Uj Pál ma reggel a köntös gatnál találkozott Ujvárosi Jánossal, ki midőn őt meglátta, előkapta farkos botját s szidalmazó szavak kíséretében egy bús nótát húzott végig a hátán, akar csak Sz. David a hegedűn. A nagy kialtozásra óriási csödület támadt, mely még a közlekedést is feltartotta. Végre rendőr is vetődött oda, ki közelbe véget vetett a veszekedésnek s bekísérte a rendbontó Ujvárit. Ez a rendőrségnél kihallgatva elöadta, hogy azért verte meg Ujt, mert nemrég valami ügyekben ellene tanuskodott. A hevesvérű Ujvárit a rendőrség lecsukta.

* Le kell szállítani a délutáni előadások helyarait. Dr. F e j é r Ferencz tegnap beadványt nyújtott a tanácshoz, melyben azt indítványozza, hogy minden vasárnap délután a rendes helyaroknak ötöd részére leszállított belépti díjai mellett tartssanak népies szini előadásokat. Ilyenkor aztán magyar történeti darabokat, vagy népsziműveket adjanak elő, de semmi esetre sem a bpesti szinkörök selejtes férczműveit. — Dr. Fejér ezen indítványa mellett sok helyes érvel hoz fel. A tanács a beadványt előbb a szinügyi bizottságnak adja ki véleményadás végett.

* **K. Tóth Kálmán temetése.** Ma délután 10 órakor általános részvét mellett kísérték örök nyugalomra K. Tóth Kálmán sz. Veskőzi Budaházy Vilma asszonyt, a nagy költőnek és közszeretben álló nagy tehetségű helyb. lelkésznek nejét, aki egész életét embertársai javának előmozdításában és a szegény sorsuak nyomorának enyhítésében töltötte el. Méltó hitvestársa volt ő a hazát nemese és fenkölt lelkű szerető férjének. A gyászszertartást Dicsőffy József lelkész vezette. Gyönyörű beszédben méltatta a megboldogult érdemeit, melynek emlékezete azon szegények és árvák lelkében örökké élni fog, kiknek arcáról annyi könnyet letörölt jótéteményeivel. Áldott legyen emlékezete s nyugodjék békében az örök nyugalom hazájában, a hová pihenni tért.

* **Szétugrasztott huszonegyes.** Kelletlen incidens zavarta meg az éjjel az Erzsébet kávéházban egybegyűlt huszonegyes komániát. Javában folyt a nemzeti kultúráték, a huszonegyes, a bankarjépen veterán készült tetemesen meggyarapodott bankjával, mikor hirtelen mintegy deus ex machina betoppant egy rendőrbiztos, a ki a törvény nevében az asztalon talált pénzt a kártyával együtt elkobozta, a játékosok nevét pedig irta. — A név felírás után az idézés, azután a tanulás és végül a büntetés következik.

* **Luccheni könnyei.** A súlyos büntetés, melylyel Luccheni sujtották végre megtörte a gonosztevő cinizmusát és ellentállását. Mikor a verdikt kihirdetése után visszavezették cellájába, fekvőhelyére vetette magát és hangosan sírni kezdett. Az örök hallották, nmint ísmételten és kétségbeesetten jajveszékelt.

— Oh, én szerencsétlen! oh én szerencsétlen! — ezt kiáltja szüntelen.

Mikor a börtönőrmester bevitte hozzá az ételt, így szólt hozzá:

— Elfogytig tartó feyház, ez mégis csak a legsúlyosabb büntetés, amely embert érhet.

Luccheni tegnap köszönőlevelet írt védőjének, Muriand ügyvédnek, mely e szavakkal végződik:

— Ha anyám még él és elolvasta az ön védőbeszédét, úgy bizonyára érezni fogja, hogy mily helytelenül cselekedett, mikor engem mindjárt születésem napján eltaszított magától.

Luccheni hétfőn kezdi meg örökös feyházbüntetését az E v e c h é - b ö r t ö n - b e n . A büntetés első hat hónapját egy földalatti, sötét, ablak nélküli cellában fogja tölteni, a hova h u s z lepcsőfok vezet le. A cella ajtaja erősen meg van vasalva és csak felső részén van néhány szelelő-lyuk rajta, Nem nyílik közvetlenül a cellába, hanem előbb egy kis fülkébe vezet, amelyből egy másik, ugyancsak erősen megvasalt és szelelő lyukakkal ellátott ajtón át lehet Luccheni jövőndő lakásába jutni. A cella minden butorzata egy öszögnyölhető szalmagyekény, a mely nappal ülőhelyeül, éjszaka pedig fekvőhelyeül fog szolgálni a gyilkosnak.

Luccheni innen csak minden két hétben egyszer kerül ki egy órára a szabad levegőre Valóságos sir borul majd föléje, mint Navazza, az államügyész mondta, melyben örök feledesbe fog merülni.

Azt a hat anarchistát, kiket bűnrészeség gyanúja miatt letartóztattak, hir szerint szabadon bocsátják, mert a tárgyaláson semmi olyan adat sem derült ki, a melyből öszesükre lehetett volna következtetni. — Az elfogottakat azonban kiutasítják Svajcz területéről, Holnap kísérik őket a határra.

* **Meghívó.** A budapesti függetlenségi és 48-as polgarok köre folyó évi november hó 17-ikén csütörtökön este 7 órakor az ellenzéki országgyűlési képviselők tiszteletére a saját helyiségében, VIII. kerület Barossa-tele 59. szám alatt társas vacsorát rendez,

a melyre t. Czimedet ezen kör elnöksége tisztelettel meghívja. Kérjük tehát az összes ellenzéki polgártársainkat, hogy ezen estélyen megjelenni sziveskedjenek, hogy ez alkalommal is, az ellenzéki képviselőinknek, a jelenbe folytatott igazságos és jogos parlamenti küzdelmeikért köszönetünket nyilváníthassuk. A rendezés tekintetéből kérjük, hogy a résztvevők neveiket a kör vendéglősnél kitett iven bejegyezni vagy azt egyébként előre jelezni sziveskedjenek. Egy teríték ára 1 frt, Budapest 1898 november hó. Hazafias üdvözléssel Dr. Molnár Jenő ügyvivő elnök.

* **Eljegyzés.** L a k y Imre magy. kir. államrendőrségi felügyelő eljegyezte K i s s Jenny kisasszonyt Budapesten.

* **Hajtó vadászat.** Tegnap tartották meg a 2-ik hivatalos hajtóvadászatot Hajdu-Hadházon. A vadászat a helybeli vadásztársaság F a r k a s Ödön elnök és K o t i Jeremiás vadász társasági jegyző vezetése alatt testületileg megjelentek. A vadászaton amely reggel fel 7 órától este 5 óráig tartott sok nyul és fogoly esett zsákmány, melyet a vadászat befejezése után még a helyszínén rögtön elárvertek a vadásztársaság javára.

* **A pécsi borhamisítás.** A hiv. Bud. Tud. írja, hogy a pécsi borhamisítás ügyében megindított vizsgálatot, melyet a IV. kapitányság beosztott, jóváhagyás végett a belügyminiszter felterjesztette, — a z o n b a n a miniszter a kapitányság végzetését jóvá nem hagyta és az új vizsgálat megint ítasát elrendelt.

* **Lehullott virág.** L a s z l ó Katinka, a Svetits-intézet volt növendéke és hó 11-én meghalt. Temetése 12-én volt Új-Fehértón.

* **Megöltek egy legényt 70 frtjéért.** Fehér Gábor h. bőszerényi pintérség, egy jászánleltű szorgalmis fiatal ember, csak nem rég szabadult fel. Hogy mesterségét megkezdhesse, 70 frttal zsebében Munkácsra ment dongát vásárolni. A mint kiment a városon kívül levő dongakészítőtelepre utitársa akadt, aki megsejdelítette, hogy mi járatban van s pénz van nála! rátámadt s agyonütötte. A munkácsi kapitányság sürgőnyzött a bőszerényi rendőrséghez, hogy Fehér H. pintérségét Munkács városában okt. 26-én halva találták.

* **Az anarchisták ellen.** Az »Itali« jelent, hogy a Vatikán értesítette azon kormányokat, a melyekkel bizalmasabb öszeskötetéseket főtart, hogy az anarchisták ellen konferenciát szeretne Florenczben megtartatni.

* **A főiskolai Magyar Irodalmi Önképző Társulat** és hó 12-én szombaton rendes közgyűlést tartott, mely iránt a szokottnál csekélyebb érdeklődés mutatkozott. A szereplők igyekvők voltak, de közülök csupán Ady Endre 2. jh. vált ki szép költeményei felolvasásával, miért jegyzőkönyvi köszönetben is részesült. Felemlíthető még Hirschfeld 1. jh. szavaiata, (Vörösmarthy M.: A vén cigány.) Mocsary Miklós 2. jh. élénk érdeklődéssel várt előadása (az omentikáról.) idő rövidsége miatt a jövő ülésre maradt. Heves viták folytak a jegyzőkönyv hitelesítése körül, a vitában részt vettek Madarassy 3. jh., Fráter Ernő 1. jh. és Mocsary M. 2. jh. A jövő közgyűlésen a Csokonai-ünnepély tárgyában határozniak. — Kívánatos volna, hogy minél többben látogatnák ez igazán érdekes és tanulságos közgyűléseket.

* **Dr. Mezőssy Béla**, a nagy-kállói választókerület orsz. függ. képviselője és hó 11-én nagy beszédet tartott a képviselőházban. A beszéd hatása, mint azt a lapok pártállásúkra való tekintet nélküli konstataják, a mai heves parlamenti harc küzdelmei között is mély és maradandó hatást ért el s egy újabb levéllel gazdagította a nagy-kállói kerület orsz. képviselőjének parlamenti nagy sikereit.

* **A kereskedő társulat gyűjtése.** Erzsébet királyné szobrára és a kereskedelmi akadémián létesítendő Erzsébet ösztöndíj alap javára újabb adakoztak; id. Csanak József 60 kor., Debreczen ipar és kereskedelmi bank

30 kor., Debreczeni helyi vasút részv. társ. 20 kor., Láber Mihály 4. Fonciére Pesti [biz. társ. debreczeni főügynökségének gyűjtésre Kabai Alajos, Draveczky Mihály, Roncsik István 2—2 kor., N. N. Bekényi Sándor, Rótt János, Tókes Gyula 1—1 kor., Nagy S. 60 fl. Összesen 125 korona 60 fillér hozzá az előzőleg kimutatott 1594 korona 80 fillér összesen: 1720 korona 40 fillér.

x **Az újságírók sorsjátéka** iránt a magyar társadalmi összes rétegeiben a legmélyebb érdeklődés és r. konszenz nyilvánul. Testületek és intézetek, méltányolva az újságírói sorsjáték czéljának egyfelől humanitarius másfelől kulturálsu és mindenképen nemzeti természet, a legszivesebb jóindulattal támogatják az annak megvalósítására irányozott törekvéseket. Valóban példátlan ez a jelenség a sorsjáték terén. A magyar katolikus főpap-ság magtartása igazán jellemző arra a felfogásra, mely az újságírói sorsjáték dolgában uralkodik. Ujabbán dr. Schlauch nagyváradi bíboros püspök 300 drb. sorsjegyért 150 forintot, Samassa egri érsek hasonlóképpen 300 drb. sorsjegyért 150 frtot, Horuig veszpremi püspök 280 drb. sorsjegyért 100 forintot küldött be a sorsjáték kezeléséjének. Az újságírói sorsjáték különben oly kiváló nyemremény-kilátásokat nyújt, a melyek ezt a sorsjátékot páratlaná teszik. — Tekintettel arra, hogy egy 50 kros sorsjeggyel hat házason lehet játszani, egy házason való részvételt körülbelül csak 8 krba kerül. Ezzel szemben áll az, — hogy ugyan azzal az egy s o r s j e g y g y e l olyan hat főnyemreményre van kilátás, melynek összege nem kevesebb, mint 20000 korona. Így tehát a sorsjátékkal öszesfűződő nemcsu cél előmozdítása mellett azok, a kik sorsjegyeket vásárolnak a gyakorlati sikerek számára is szerföltött kecségető kilátásokat szereznek meg. A sorsjáték kezelése, mely eddig csak intézetek és testületek számára küldötte meg a sorsjegyeket, most az ország kiváló magánosainak is megkönnyíti a sorsjegyek megszerzését az által, hogy nekik ezeket megküldi. Remélhető, hogy az a példa, melyet eddig az intézetek és t e s t ü l e t e k , m e g a nagylelkű magyar katolikus főpapok nyújtottak, követőkre talál a magánosoknál is, és ezek is hozzájárulnak ahhoz, hogy az újságírói sorsjáték humanus és egyúttal hazafias czelja megvalósításáék: Ez kívánatos is. — E vegből óhajtandó, hogy azok, kik a sorsjáték kezeléséjéért a küldendő 10 drb. sorsjegyet megkapják, ezeket megtartsák és az e t ö k j a r ó öszseget a sorsjáték kezeléséjének (Budapest, VI. Kossuth Lajos-utca 1. sz. a. mielőbb megküldjék.

x ??? **Mit vegyünk férfiaknak Karácsonyra?** Határozottan a legalkalmasabb karácsonyi és újvi ajándékok férfiak részére Schwartz Daniel tejtékpipa-metsző üzletében a Bika szálloda épületében kaphatók: u. m. csakis valódi tejtékpipák és szipkák minden alakban és árban, valamint bőrből pénz, dohany- és szivar-tárczák, séta-pálczák. Huzást fogantyúval már 4 frttól kezdve, sakk- és dominó-játékok a legjutányosabb árban. Kérem a n. é. közönséget, hogy monogramos és cimerez pipákat, valamint szipkákat sziveskedjenek mielőbb megrendelni, hogy kellő időben elkészülhessenek. Kiváló tisztelettel Schwartz Daniel.

Színház.

A virágcsata. Verő György összes művei közül ez a bájos operette egyike a legsikerültebbeknek. Az elmés libretto párosulva a fülbemászó finom muzsikával valódi, igaz élvezetet nyújt a közönségnek. A szombat esti zsufolt ház is csak azt bizonyítja, hogy a közönség még most is szivesen hallgatja ezt a régi, de tökéletes szépségű operettet. Volt taps, kihívás nagy mértékben. Ez azonban most az egyszer nem a színészeknek, hanem inkább a darab szépségének és pezsgős, romek muzsikájának köszönhető, mert az előadás

gyengén sikerült. Hogy szintársulatunk most az előbbiekhöz képest sokkal gyengébb előadásokat produkál, ez főleg a művezelettség, hogy erősebb kifejezéssel ne éljünk, ügyetlenségének tudható be. Mert míg a társulat egyes tagjait egymásután a legfárasztóbb és legnehezebb szerepekkel halmozzák el, addig egy pár elsőrangú kiváló tagot egy sőt két hétig is pihentetnek. Mi sem természetesebb, hogy a sok fárasztó szerep kimeríti a színészt vagy színésznőt, aki azután indiszpozícióba esik, bereked, akarateréje megbénul, de mindezek dacára játszania kell, a végelethez. Ez magyarázata az utóbbi, illetőleg a szombati előadás gyengeségének is. Így már megirtuk, hogy Kállay Lujzának a gyakori játszás ártalmára van s hogy erős indiszpozícióval küzd s dacára ezeknek szombati ismét egy fárasztó s nagy művészi kvalitást megkívánó szerepben léptették fel: A mi előre látható volt bekövetkezett. Hangjának csengése üdesége elveszett s szintelen, éles fej hangokat tudott csak kiadni, amelyeket még sohasem hallottunk tőle. Csak iránta való jóindulatunknak adunk újlag kifejezést, ha kijelentjük, hogy jó lesz pihennie, mert ha nagymérvű rekedtsége dacára tovább is ily gyakran fog énekelni, úgy annak végzetes következményei lehetnek. Egy kis pihenés és ismét rendben lesz minden, ismét élvezhetjük gyönyörű hangját.

Kaposi Jósának (Ilon) a hosszú pihenő csak hasznára volt. Szép csengésű, hangon én-kelt s játéka is élénkebb, kedvesebb volt mint máskor. A Lajos tapsokhoz a kritika elismerését is hozzáadhatjuk.

Mezei (Rozgi Benő) énekszámait bizonytalanul interpretálta. S mivel szerepét se tudta hát játékról, alakításról szó sem lehet.

Végh Adolárt Szentes eljátszatni nagyon szerencsétlen idea volt. Semmiképen sem tudta szép szerepét érvényre emelni. Ambitio volt benne, de ez édes-kevés ahhoz, hogy valaki jól játszik.

Locsarekné, Rubos, Püspöki Szabó Irma és Sziklái kisebb szerepekben dicséretre méltó buzgalommal játszottak.

Két előadás.

(Délután.)

Két huszár és egy baka.

A régi jó időkből való igazi népszínművet adták tegnap délutáni előadásul, melynek különös érdekességet kölcsönzött az a körülmény, hogy ez alkalommal lépett először a színpadra mint vendég Csatai Irma kisasszony, a Solymosi iskola végzett növendéke, aki Csatai Zsófinak, a »Népszínház« kitűnő művésztőjének a testvére. A kisasszony, a mi kezdőnél természetes is, erős lámpalázzal küzdött. Kellemes, nem nagy terjedelmű hanggal bír, melyen azonban a jóiskola meglátszik. Játéka kezdetleges, de azért idővel, ha megszokja a színpadot és rutinra tesz szert kiváló színésznő is lehet. A közönség jóakaratu tapsa szolgáljon buzdításként a jövőre nézve.

A sztrájk.

(Este.) Szigligeti eredeti népszínműve »A sztrájk« kevés közönséget vonzott tegnap este a színházba. Az előadás egyöntetű szabatos menetben folyt le. A szereplők közül mindenekelőtt Szathmáry Árpád művészi alakításáról kell megemlékeznünk. Drámai

erővel és megkapó közvéltséggel játszotta szerepét. A közönség úgy nyílt színen, mint felvonások végén számtalanszor hívta a lámpák elé. Bartha meglepően jól játszott. Kaposi Józsa (Szikráné) vidáman, jókedvűen énekelgetett s játéka is mindvégig kifogástalan volt. A többi szereplők is mindannyian szép sikerrel játszották el szerepeiket.

CSARNOK.

A patkók.

Irta: Szikra.

I.

Büszkén út a magas sanlauffer tetején s nagy ostopattogatással cserdette be a négy strimflis, lámpás sárgáját az Ugody-haz udvarára.

— Kezeit csókolom, Lila nacsám! — kiáltott még mielőtt megálltak volna tátosai. Be rég nem láttam! Ugyan kérem, mit csinál, hogy még mindig ilyen szép: — mondta aztán a bakról leugorva s ez őszintén, átértett, de általánosán méltányolt bökkel, czuppanós csókot nyomott a hőtgyek kacsóira.

— Tyhü! be meleg van nyáron! — filozofal aztán, fejét és puha, zerge pamacsos kalapjának belső bőrszalagját törülgetve.

De meg, régen is pirit minket ez az augusztusi napsugár, hogy az Isten áldja meg. — Mert már hetek óta járogatnak vizitelni.

— Ejnye, ejnye, — méltatlankodik Ugodyné kedveskedő hángemelkedéssel, — hát illik az, hogy mindenfelé jár, csak éppen minket került el?

De Mócsy Pista adós marad a felelettel csak mosolyog magában s hol lefelé konyuló harcsa bajuszát pödörgeti, hol meg haját — mely olyan sűrű, fekete és göndör, mint egy asztrakán muff — gereblyéli mind a tiz ujjával. — Bizony ezek az ujjak barnák és duzzadtak a sok gyepelfogástól, de meg azért is mert Mócsy nagyon jó gazda lévén, hajnaltól estig kint van kis, háromszáz köblös gazdaságában és nem restelli az eke szarvát belelleszteni a barázdába. S ha jönnek látja pofon egyinteni azt az ostoros gyereket, kinek gondatlansága miatt görbe az a barázda.

Sajnálattal jegyzem meg, hogy e sajátosságokat egytől egyig Ugody Lila vette észre, még pedig mialatt házikisasszonyi tisztének eleget téve, mosolyogva kínálgatta vendégét gyöngyöző savanyuvizes borral és finom füstölt szalonnával.

Mócsy Pista aztán derekasan meg is felelt a beléje helyezett bizalomnak, s kenyérrét hüvely-és mutató ujjá közé veve, zsebkecsével nagyokat szelt hol a kenyérből, hol a szalonnából. Lassanként belemelegedett a beszédbe is: csak vándorlási céljááal nem akart kirukkolni.

— Hát, hogy mi járásban vótam? Jaj, édes néném, nehéz azt így köz-platzra vinni — felelt tiltakozódo arccal és hol láthatatlan karikagyűrűjére, hol Lilára pislogott. — Nekéz az özvegyember sorsa! — sóhajt meggyőződéssel, de azért nagyot nevet utánna, mert minden mondását nevetéssel szokta légezni.

— Bizony nehéz az fiam! Hát még az özvegy asszonyé! — sóhajt Ugodyné, de ezt csak a ért mondja, hogy vendégével rokonérzelmeiket valljon, mert jaj, be alkalmatlannak találná, ha Ugody Kristóff egyszerre csak előkerülne ősei sirboltjából! . . .

Mócsy Pista résztvevően bölint rá, aztán Lilához fordul:

— Ejnye be jól néz ki Lila nacsám! Már az igaz, hogy a mai leányok . . .

— Nem érnek annyit mint a tegnapiak. Tudom már! — vág közbe Lila legbajosabb mosolyával. — Mondja inkább, hogy vannak a gyermekei? — s oda telopedik Mócsy mellé, hogy látszólag egész odaadással hallgassa a tulboldog apa elbeszéléseit.

— Már az én kis pulyám? — kérde büszkén egyet pödörve a bajuszán. — Remek fattyuk, mondhatom! Büszke vagyok rájuk, pedig csak leányok . . . Miért, nevet kérem?

— En? Dehogyan nevetek, inkább elszmorkodom . . . közös sorsunk mostohaságán! . . . Csak leányok? Szegénykék! . . . Ó bé-sajnálom! — és Lila olyan szomorú arccal csinál, mintha valamennyi Mócsy-leány létezésével őt vádolnák.

Mócsy Pistát nagyon meghatja ez a részvét.

— Sajnáljon inkább engem Lila nacsám! — sóhajtva meggyőződéssel. — Mert nagy elemi csapás ez rajtam, kivált mióta a Frajla megszökött!

— Meg? . . . Hát miért?

— Tudja, affele nyalka német volt a jámbor, aki nem érti a tréfát: az én lányaim meg, persze elevenek, mint a csik! Hát képzelje, mit csináltak: Egy ese kilopták a Lourdes-i vizet a Frajla szenteltviz-tartójából és tintát ntöttek helyébe.

— Ne mondja?!

— Azt a! . . . De az még semmi, hanem éppen akkor éjjel irtózatot vihar amadt most is átkozom, mert elvitte az ökrisztállom tetejét! Hat amint elkezdett dörögni, csatogni, a frajla ijedtében gyertyát se mert gyújtani, csak úgy ni, vaktában keresgél a szenteltviz után.

— Mire kellett az eeki?

— Tudja Teremtő! — valószínűleg, hogy elijessze vele a mennykőt; denique, úgy látszik, hogy az ujjait szorgalmasan belemártogatta és hol keresztet vetett magára, hol meg a szobát spriczelte Elég az hozzá, hogy reggel volt öröm a gyermekek között.

— Képzelem!

— Nem a! Tessék elhinni, hogy nem is képzelem milyen sivatást tánczolókat, örömrivalgást vittek a kis huncutok véghez, mikor meglátták a méltóságos kajlát, olyan tarkának, mint egy mazsolás rétes. De ez még semmi, hanem tudja, mit csinált nem rég n az én két legkisebb leányom?

— A Fény és a? . . . Hogy is hívják a maga leányait Mócsy?

— A legnagyobb Amarantha — kezdte, Mócsy látható gyönyörűséggel. — aztán jó Zulima, aztán Iduma, aztán Fény és végre Djemike.

— Az Istenért! Honnan vette ezeket a neveket? kérdezte Lili nevetve.

Mócsy Pista nehezelve nézett reá, de aztán meggondolta a dolgot: kár lenne ilyen kicsiségért a kezdődő jó barátságot veszélyeztetni, ezért ő is mosolyogva, bár némi fölényvel azt válaszolta, hogy:

— Szegény boldogult feláségem végtelen szerette a Benicky-Bajza regényeit és minden leányát valamék hősnője után kereszteltette.

— Most már értem! De mit is akart mondani a két legkisebbikről? Mondja kérem nagyon érdekel.

És mivel Lila most már egészen tudta, hogy nem ő fogja annak a megugrott nevelőnőnek a helyét betölteni, soha nem lankadó türelemmel hallgatta a büszke apa végnélküli elbeszéléseit.

II.

Mire a gesztenyés alatt feltálaták az ebédet, Köböi Gyuri is megérkezett csak úgy véletlenül.

— Ugy-e komám' ilyen jót nem ettél Hevesvármegyében? kérdezte Mócsy, egy óriás rákollóval viaskodva.

— Micsoda? Maga Hevesben jár? — kérdezték a hölgyek csodálkozva.

— Ott bizony, — nevetett Köből felszemével hunyorgatva, még pedig lánynezőben.

— Ugyan na! röstelkedett Mócsy jelentőségteljesen oldalba bökte barátját.

— Nincs abban mit szegyenleni, komám. Messze jártál s baza jöttél! Mindég mondtam, hogy jobb szomszéd leánya kicsiny hibával!

Köböi Gyuri hamiskásan nézett Lila felé, de az éppen egy verébsereg etetésével volt elfoglalva.

— Ugyan mondja el élményeit, unszoltak a hölgyek őszinte érdeklődéssel; de Mócsy állhatatos maradt.

— Nagyon bajos az kérem, azzal a történetével csak úgy mir nix, dir nix kirukkolni. Vedekezett elpirulva s zavarát elpalástolandó, elkezdett kése lapjával egy utolsó falat töltött káposztára vadászni tányérja karimáján; aztán egy gyakorlott mozdulattal szerencsésen be is telepitette azt szájába.

Lila önkénytelenül a kenyérsütés azon momentumára gondolt, mikor éppen kemencébe vetik a tésztagörteget.

Hanem, Lila mégis fűtanuja lett egy néhány részletnek, mit Mócsy leányzó expeditójából barátaiuk megvallott.

A véletlen ugyanis úgy hozta, hogy éppen a könyvtárban keresgél, mikor a két jó barát a délutáni siestára a vendégszobába nyitott. Az a két szoba pedig csak egy vékony fallal volt egymástól elválasztva.

— De most jön a java, — hangzott a Mócsy hangja. — Hát izé, a mint a Sárretyék kapuján kifordulok, akkor veszem észre, hogy Fecske lábán aincs már patkó. Tyhü! Ebből baj lesz, mert... Te nem hallod? Itt valahol egér moszatol.

— Moszatol... t! — határozza el Kőből.

— Lila pedig a másik szobában ijedve lapul meg.

(Vége köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Hogyan lehet finom főzelékféléket termelni?

Ujabb időben különösen a városi gazdaszonyok a kerti zöldségek vásárlása körül igen nagy gonddal járnak el, s a finomabb, jobb minőségű zöldséget jobban is fizetik. Nem is igen tapasztalható, a mezőgazdaság egyetlen egy ágánál sem oly lendület, mint éppen a zöldségfélék termelése körül; aki azonban haszonnal akar kertészkedni az talajának megművelése, trágyázására kiváló gondot fordítson, mert csak első minőségű zöldség termelése járhat ma haszonnal.

A zöldségfélék termesztése még nagyobb mérvben kívánja meg a visszapotlást, mint a gazdasági termelés, mert az erős trágyázás által növényeink fejlődését akarjuk siettetni és ezáltal azok zsengességét fokozni.

Mindeu zöldség, saláta, zeller, hagyma értékesebb, ha gyorsan nő, mert sejtjei lazábbak, vékony falnak, s így az egész növény zseggébb; minél lassabb a növény fejlődése annál fásultabb, annál keményebb az. A trágyázásnak tehát nemcsak a bővebb termé- az eredménye, hanem az is, hogy a növény izletesebbé lesz. Ebből az okból tehát a kertek rendkívül sok trágyát igényelnek. A zöldségek kertben rendszerint félig korhadt marhas trágyát alkalmazunk, mert ennek segítségével talajt lazító humus anyagon kívül, növény- tápláló anyagot is adunk a növénynek; igen tanácsos ezenkívül még szuperfoszfátot is alkalmazni, mert az istállótrágya a zöldség buja fejlődésére elegendő foszforsavat nem tartalmaz; a szuperfoszfát a foszforsavat oldható állapotban tartalmazván, kertekben kitűnő hatásúnak bizonyult. — Különösen a hagyma és a zeller hálálják meg a szuperfoszfátot szembeötölten. Különösen öntözésre berendezett kertekben a szuperfoszfát el nem maradhat, mert az ilyen kert nincs kitéve a szárazság káros hatásának.

Az árnyékszék-trágyát is szívesen használják a kertben és pedig általában véve igen jó eredménnyel; egyedül használva azonban soha sem oly jó hatása, mert aránylag sok konyhasót tartalmaz, azt pedig csak a laboda és spárga hálálják meg.

Az istállótrágyát, ha ősszel alkalmazzuk is, ne hagyjuk kupacokban állani, de terítsük szét, mert különben buja foltok keletkeznek; veszteségtől amugy sincs mit tartani, mert az eső és hó bemossa a talajba a trágya oldható alkotórészét. Folyékony trá-

gyát — különösen trágyalevet — főleg olyan növények alá használjunk, melyek a friss trágyát szeretik s melyek zsengessége gyors növéstől függ, minők a saláta, kalabáré, laboda stb. folyékony trágyát csak erős, hűvös időben használjunk, mert száraz, napfényes időben a gyökereknök ártalmára lehet.

Bár igen elhanyagolt, de kitűnő trágyát képez a korom, mely földdel keverve mint komposzt alkalmazandó s különösen megszes és kavicsos talajon kitűnően bizonyult.

Hatóságilag engedélyezett Végkiárusítás.

Visszavonhatatlanul az üzlet teljes feloszlása miatt

**a raktáron levő
női és uri divat szövetek,
függönyök, szőnyegek,
Paplanok, vásznak,
kész fehérneműk, Velesek,
Cretonok, asztalneműk,
óriási választék kötényekben,
nyakkendők, esőernyők,
zsebkendők és mindenféle
divat áruk**

a beszerzési áron alul adatnak el.

minden vásárlás csak félárba kerül, ezen rendkívüli kedvező alkalmat nem lehet eléggé ajánlani az érdeklődők figyelmébe.

Tisztelettel

Besenczy Kálmán,

a Bika szállodával szemben.

Az 1895. évi cairoi s 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel s arany éremmel kitüntetve. Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitűnő sikerrel használt külszer.

REUMA-SZESZ

biztos s kiváló gyors hatású a test bármilyenü csuzos bántalmá, u. m. köszvény, csúsz, reuma, ischiás, asthma, stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő, a mennyiben gyakrabban időtállóbb eseteknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette.

Fog- és fejfájást 5 percz alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb üveg 2 korona 40 fillér.

Főraktárak Budapesten: **Török József** ur gyógyszerárában, Király-utca 12. és **dr. Egger A.** ur gyógyszerárában, Váczi-körut 17. szám. — Ugyisint a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszerárában valamint a készítő

Widder Gyula gyógyszerésznél

S.-A.-Ujhely 68 szám.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek. Ugyisint Debreczenben: Dr. Rotschnek V. Emil, Tóth Béla és Mihalovits Istvánnál.

3122 szám.
1898

Árlejtési hirdetmény.

Az igazgatásom alatt álló m. kir. állami elmeügyintézet részére 1899 évben szükséges fa és petroleumnak szerződés mellett való biztosítására a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszteriumnak f. évi november 2-án 101.114 sz. magas rendelete értelmében alább felsorolt mennyiség és minőségben f. évi december 12-ének d. e. 10 órájára az intézet hivatalos helyiségében zárt írásbeli árlejtést hirdetek.

Szállításra hirdettetik:

1-ször. 1200 m³ kemény, hasábos, nem usztatott, I. minőségű, fiatal, bükk hasábfá, a mely mennyiség megrendelés szerinti mennyiségben részletekben s a megrendelés vételétől számítandó 21 nap alatt szállítandó az intézet telkére.

Az ölbe rakatást az intézet saját embereivel végezteti, a mely munkálattal szállító m³ méterenként 3 krt. tartozik fizetni az intézet pénztárába.

Pályázni szándékozók ajánlataikat 600 forint készpénz vagy állampapírokkal kötelesek felszerelni s „Ajánlat faszállításra” czímmel ellátott pecséttel zárt borítékban benyújtani.

2-szor. 50 métermázsza valódi amerikai csillagos, fiumében raffinált, szagtalan, tiszta fehér, üllepedés nélküli petroleum mely mennyiség a megrendelés szerinti mennyiségben, a megrendelés keltétől számítandó 14 nap alatt szállítandó az intézet udvarára,

Bánatpénz gyanánt »Ajánlat petroleum szállításra»-ra feliratú, pecsételt zárt ajánlathoz 100 ft. csatolandó.

Pályázók ajánlataikat pecsételt zárt borítékban saját kezüleg aláírva 50 kros (1 koronás) bélyeggel, a fentebb jelzett bánatpénzzel 1898 évi december hó 12-ének d. e. 9 órájáig az igazgatófőorvos kezeihez kötelesek benyújtani, később érkezett, vagy kellően fel nem szerelt ajánlat figyelmen kívül hagyatik.

Minden ajánlatnak tartalmazniok kell:

a) azon nyilatkozatot, hogy ajánlattevő a szállítási feltételeket ismeri, azoknak magát aláveti s magára kötelezőnek tartja.

b) az ajánlati árakat hazai értékben számmal és szóval kifejezve köbméterenként, illetve métermázsánként,

c) az ajánlattevő czime és esetleg azon személy megnevezését, a ki a szállítmány átadására és a járandóság felvételére jogosítva van.

Végül megjegyeztetik, hogy a szállítandó fa és petroleum mennyiség le- szállításának avagy felemelésének jogát az igazgató főorvos magának főtartja.

A szállítási feltételek a hivatalos órák alatt az intézet hivatalos helyiségében megtekinthetők.

Nagy-Kálló 1898 november 7-én.

Dr. Berossyó L. Béla.

igazgató-főorvos.

Férfi és női bórkesztyűk minden színben 1 frt párja.

Uri és női divat áruház IFJ. KOVÁCS S.

Kossuth-utca

1-ső tkpénztár épület,
a következő czikkeket ajánl

mélyen leszállított árakon

fehér ingek,

sima és redős als nadrágok

harisnyák

téli kesztyűk,

Jäger ingek,

nyakkendők,

gallérok, kézellők,

esőernyők,

férfi, női és gyermek czipők,

valódi angol kalapok,

sapkák

fésűk, kefék, szappanok,

uti bőröndök

stb. itt fel nem sorolt czikkek

bámulatos olcsó árban

beszerezhetők

a fenti cégnél.

Férfi és női bórkesztyűk minden színben 1 frt párja.

A Zala-Drill vetőgép diadala.

Örömmel hozom a n. é. közönség szives tudomására, hogy Zala-Drill sorvetőgépünk a maros-torda vármegyei gazd. egyesület által a földmivelési m. kir. miniszter támogatásával Maros-vásárhelyen rendezett általános gazdasági kiállításon az összes bemutatott vetőgépek közül az

első díjat

és talaj művelő és egyéb gazdasági gépeinkkel szintén

az első díjat

s mindegyik díjhoz

1-1 arany diszoklevelet

nyert el.

Az erkölcsi diadalon kívül az anyagi siker sem maradt el, a mennyiben Marosvásárhely és vidékének nagy gazdaközönsége számos megrendelésben részesítette gyárunkat.

Tisztelettel **Klein Jakab,**

a Weiser J. C. Nagy-kanizsai gépgyárának debreczeni üzletvezetője

Hatóságilag engedélyezett

VÉGKIÁRULÁS.

Tisztelettel tudatjuk a n. é. közönséggel hogy szabóüzletünk kész férfi- és gyermek- ruhaáru osztályát felosztatjuk s meglevő nagy készletünket

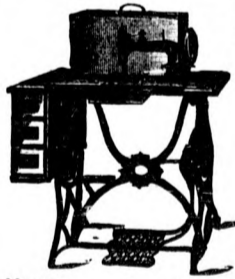
igen jutányos áron

véglegesen kiáruljuk.

Teljes tisztelettel

SZEDLÁK és VÁMOS.

A téli idényre nélkülözhetetlen minden kerékpárosnak a legjobb Kolombus kerékpár állvány, darabja 1 frt 60 kr.

Minden rendszerű varrógép- és kerékpárokhoz illő alkatrészeket raktáron tartunk.

Kerékpárokat téli gondozásra elvállalunk. Gondozási díj 3 frt

SCHWEITZER TESTVÉREK

DEBRECZEN, Piacz-utca 56. szám. (A megyeháza mellett.)

Ajánlunk:

Minden rendszerű **varrógépeket** családi és ipari használatra.

Eredeti amerikai, Singer karikahajós, Howe, körhajós- és Cylinder-Elastic-rendszerű, különleges hímző- és gomblyuk varrógépeket, fehérenemű, férfi- és nőiszabó, nyerges, kalapos és szíjgyártó munkákhoz.

Kényelmes részletfizetésre is a legalsó gyári árakban.

Vidékről hozzánk beküldött javításokat gyorsan és pontosan intézünk el.

Árjegyzéket kívánatra bérmentve és ingyen küldünk. — Üzynökök fix fizetés és magas jutalék mellett felvételnek.

Mechanikai varrógép- és kerékpárjavító-műhely.

Minden rendszerű varrógépeket és kerékpárokat a lehető legolcsóbb árban, szavatosság mellett, jól javítunk.

Nyomatott Holtmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.